

Nordisk Kulturfond *Strategi* *2026–2030*

**NORDISK
KULTURFOND**

Indhold

Kultur driver fremtidens Norden	4	Vores retninger i 2026-2030	11
Vores mandat	6	Kultur som drivkraft for et idébærende og fremtidsrettet Norden	13
Vores intention	6	Sammen om et dynamisk kulturelt økosystem	15
Vores rolle	7	Viden og indsigt på tværs af grænser	17
Figur: Vores strategi	8	Vores portefølje/virkemidler	19
		Organisation og forvaltning	22

Kultur driver fremtidens Norden

Kunst og kultur er grundlæggende for vores evne til at forstå, udvikle og forestille os verden. De åbner rum for eksperimenter og dialog, og forbinder os med hinanden og den verden, vi er en del af. Kunsten og kulturens kraft ligger i evnen til at skabe mening, tænke udover det etablerede og finde sprog til det, der endnu ikke er formuleret.

Vi er drevet af overbevisningen om, at kulturelt samarbejde er nøglen til at samskabe løsninger på fælles udfordringer og udvikle samfund, der er åbne, nysgerrige og demokratiske. Vores arbejde tager afsæt i årtiers engagement i et frit og uafhængigt kulturliv i Norden. I dag viderefører vi det engagement med en fornyet erkendelse af kunstens og kulturens rolle i en verden i hastig forandring.

Med en proaktiv tilgang og globalt udsyn er vi katalysator for samarbejder, der tør gå nye veje og udforske grænseflader. Vi tror på styrken i fællesskabet og insisterer på at igangsætte initiativer, der rækker langt ud over det velkendte. Gennem forbindelser på tværs af geografier og discipliner skaber vi rum for fælles læring og udvikling.

Et frit og mangfoldigt kunst- og kulturlandskab er en grundlæggende forudsætning for en fælles fremtid. En fremtid, der hviler på sameksistens i hele udstrækningen af det nordiske landskab – fra urfolkstraditioner i det cirkumpolare nord til praksisser og udtryk bragt ind af nye stemmer. Nordisk identitet er noget, der konstant forhandles, og det er i kunsten og kulturen, den samtale finder sted.

For det er gennem kunsten og kulturen, vi former fremtidens Norden.

Vores mandat

Nordisk Kulturfond blev etableret i 1966 som led i formaliseringen af det nordiske samarbejde. Fondens virksomhed reguleres i en særlig mellemstatslig aftale – *Overenskomst om Nordisk Kulturfond* – som er ratificeret af alle de nordiske lande. Ifølge denne aftale er fondens grundlæggende opgave at fremme det nordiske kultursamarbejde i hele dets udstrækning – både inden for og uden for Norden.

Baggrunden for fondens etablering kan spores til årene efter afslutning af Anden Verdenskrig. Her stod det klart, at vejen til fredelige og stabile samfund måtte gå gennem investering i kulturelt samarbejde på tværs af landegrænser. På den baggrund fik fonden en nøglerolle i det officielle nordiske samarbejde og har siden haft en central rolle som et af de officielle samarbejdsorganer i det nordiske samarbejde, side om side med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

Fonden er et selvstændigt organ og kan betragtes som en offentlig aktør med frie midler, som i sin praksis ikke udgår fra direkte politisk styrede beslutninger. Fonden forvaltes af en selvstændig bestyrelse og er det første fællesnordiske samarbejdsorgan med overstatslig beslutningsmyndighed. Hensigten har altid været at garantere størst mulig bevægelsesfrihed og smidighed i fondens virke, samt at sikre, at fondens beslutninger ikke skulle overprøves af nationale interesser.

I kraft af sin uafhængige status har fonden en unik handlefrihed på det kulturpolitiske område. Det gør det muligt at agere opsøgende, iværksætte egne

initiativer og engagere sig i nye policy-områder på tværs af landegrænser.

Fondens bevilling finansieres fra Nordisk Ministerråds budget, som Nordisk Råd godkender. Fonden har ifølge sin overenskomst mulighed for at modtage andre midler til sine formål.

Vores intention

Strategien tager afsæt i Nordisk Kulturfonds historiske mandat og peger fremad gennem tre bærende retninger. Den er udformet som et dynamisk redskab, der giver tydelig retning og samtidig sikrer evnen til at navigere i skiftende kontekster – med en tydelig forståelse af vores rolle i bredere udviklinger og i tæt samspil med andre aktører.

Strategien hviler på en central erkendelse: *I det nuværende politiske, kulturelle og samfundsmæssige landskab er det ikke længere tilstrækkeligt blot at reagere på forandringer. Vi må handle proaktivt og aktivt forme bæredygtige strukturer og samarbejder, der kan sikre et levende, dynamisk og modstandsdygtigt kunst- og kulturliv fremadrettet. Samtidig er det nødvendigt at opdatere og forny vores forståelse af kulturens rolle – både som grundlæggende infrastruktur og transformative kraft i samfundet. Når vi udvikler og investerer i det kulturelle økosystem, gør vi samtidig samfundet parat til fremtiden. Kunst, kultur og samfund er uløseligt forbundet.*

Denne indsigt deles globalt. Stadig flere aktører samles for at tydeligere integrere kultur i den globale dagsorden for bæredygtig udvikling efter 2030 – med udgangspunkt i kulturens rolle som

I kraft af sin uafhængige status har fonden en unik handlefrihed på det kulturpolitiske område. Det gør det muligt at agere opsøgende, iværksætte egne initiativer og engagere sig i nye policy-områder på tværs af landegrænser.

et globalt offentligt gode: essentiel for samfund, økonomi og planetens bæredygtighed, men også en sektor, der kræver langsigtede finansielle rammer, internationalt samarbejde og koordinering. Disse ambitioner understøttes yderligere af Nordisk Ministerrådets Vision 2030, som sætter ambitiøse mål for at fremme kunst og kultur som drivkræfter for social og miljømæssig bæredygtighed.

De nordiske lande har her en mulighed for at gå forrest og sætte kulturen i centrum i vores fælles bestræbelser på at forme en bæredygtige og inkluderende fremtid. Det er gennem kunstens og kulturens skabende og samlende kraft, at Norden kan forblive en region i konstant bevægelse – relevant, udforskende og visionær i en omskiftelig verden.

Vores rolle

Nordisk Kulturfond agerer i dag både som bidrags giver, netværksopbygger, strategisk samarbejdspartner og katalysator for nye initiativer. I strategiperioden vil vi fortsætte med at videreudvikle vores samlede portefølje for at indfri den forpligtelse, der ligger i fondens mandat og position i det officielle nordiske samarbejde.

Vi betragter kunstens og kulturens verden som et økosystem – et dynamisk netværk af relationer mellem udøvere, projekter, teknologiske platforme, institutioner, støttegivere og det bredere samfund. Vores arbejde tager afsæt i en forståelse af fondens særlige rolle i dette samspil. Nordisk Kulturfond skal være en nytænkende og agil aktør, der udforsker grænseflader og skaber udvikling gennem eksperimenter og samarbejder. Vi ser os

selv som den komplementerende partner i de mellemrum og områder, hvor der er behov for initiativer, som andre ikke tager.

Det officielle nordiske samarbejde blev etableret for at genopbygge tillid, fælles værdier og samhørighed efter konflikt. 60 år efter fondens oprettelse er disse grundtanker stadig mere aktuelle. Her har Nordisk Kulturfond et særligt ansvar for at sikre, at kunst, kultur og det grænseoverskridende samarbejde fortsat kan fungere som drivkraft for kritisk refleksion, dialog og fælles forestillingsevne.

VORES MISSION

Kultur driver fremtidens Norden

STRATEGISKE RETNINGER

Kultur som drivkraft for et idé-
bærende og fremtidsrettet Norden

Sammen om et dynamisk
kulturelt økosystem

Viden og indsigt på
tværs af grænser

VIRKEMIDLER

Tilskud

Netværk og mødepladser

Viden og kulturpolitisk udvikling

Partnerskaber

Kommunikation

Kultur som drivkraft for et idé-
bærende og fremtidsrettet Norden

Sammen om et dynamisk
kulturelt økosystem

Viden og indsigt på
tværs af grænser

Vores retninger

I det følgende præsenteres vores strategiske retninger, der danner rammen for fondens arbejde i strategiperioden.

Arbejdet bygger på en omfattende analyseproces, hvor vi har samlet op på de seneste års arbejde og styrket vores forståelse af de tendenser og dynamikker, der former kunst- og kulturlandskabet – både i Norden og globalt. Dette arbejde er blevet kvalificeret gennem en aktiv dialog med en bred vifte af aktører og nøglepersoner i vores nordiske og internationale netværk.

Kultur som drivkraft for et idébærende og fremtidsrettet Norden

Hvad ser vi

I et foranderligt globalt landskab er kunst og kultur afgørende for, at vi kan forstå og udvikle vores samfund på nye måder. Vi ser et voksende behov for tilgange, der anerkender kunst- og kulturaktører som strategiske ressourcer i samfundsudviklingen og som vigtige stemmer i det internationale samarbejde. Dette forudsætter også et fornyet fokus på at sikre kunstens og kulturens frie rolle og mulighed for at skabe fællesskaber og rum hvor fremtiden forhandles og formes. Her kan det nordiske kultursamarbejde vise vej og fungere som dynamisk platform for nye perspektiver og partnerskaber – drevet af dialog, tillid og gensidig forståelse på tværs af grænser.

Vores indsats

Vi vil fremme kulturens tværgående rolle i samfundet med afsæt i feltets selvstændige værdi og handlekraft. Vi arbejder ud fra den præmis, at det nordiske hele tiden formes og udvikles i udveksling og dialog med verden.

Vi bidrager til nuancerede samtaler om kultur og samfund og styrker engagement i rammeværker for kunstnerisk ytringsfrihed og kulturelle rettigheder

Vi kobler os på globale dagsordener og agerer som bindeled mellem internationale organisationer, beslutningsniveauer og det udøvende kunst- og kulturfelt

Vi skaber nye muligheder for nordisk kultursamarbejde og baner vej for fremtidens kulturdiplomati i en omskiftelig international kontekst

Vi undersøger potentialer ved tværgående samarbejdsformater, der eksperimenterer med kunstens transformative kraft

Sammen om et dynamisk kulturelt økosystem

Hvad ser vi

Der er behov for at nytænke eksisterende finansieringsmodeller og strukturer for at realisere kulturens fulde potentiale i samfundet. Det kræver, at flere aktører og støttegivere kan handle ud fra et helhedssyn og med en dybere forståelse af de forbindelser, der præger kunstens og kulturens verden. I flere af de nordiske lande deles desuden erkendelsen af, at kunstens finansielle rammer fremover må udvikles med øget samarbejde og koordinering for øje.

I denne kontekst bliver nordisk og internationalt samarbejde stadig vigtigere – både i forhold til at fremme kunstneriske netværk og nye organiseringer, og til at skabe fælles tilgange til strukturel forandring.

Vores indsats

Vi vil udvikle fondens rolle som katalysator for nye forbindelser og samarbejder. Vores indsats bygger på en helhedsorienteret tilgang med fornyet balance mellem agilitet og langsigtet fokus.

Vi videreudvikler eksisterende programmer og skaber nye formater, så vi fortsat kan gribe nye tendenser og inspirere andre

Vi faciliterer nye forbindelser på nordisk niveau og bidrager til, at flere aktører kan gå sammen om fælles løsninger

Vi initierer og engagerer os i konkrete pilotprojekter som strategisk værktøj for policyudvikling og strukturel forandring

I kraft af vores placering i krydsfeltet mellem private/filantropiske fonde og offentlige støttestrukturer udforsker vi bredere samarbejdsformer og finansieringsmodeller inden for det nordiske kultursamarbejde

Viden og indsigt på tværs af grænser

Hvad ser vi

Meget tyder på, at fremtidens kulturpolitik i stigende grad må orientere sig ud over nationale og sektorielle grænser. Det kræver en styrket evne til at navigere i et komplekst landskab af aktører og en kapacitet til at agere i skiftende kontekster. Samtidig udfordrer sociale, teknologiske og miljømæssige forandringer nogle af de præmisser og begreber, der længe har udgjort den selvfolgelige kulturpolitiske grammatik i de nordiske lande. Vidensdrevet idéudvikling og aktiv udveksling på tværs af grænser bliver afgørende for en dynamisk kulturpolitisk udvikling fremadrettet.

Vores indsats

I strategiperioden vil vi videreudvikle fondens rolle som aktør for styrket analyse, indsigt og viden i både nordisk og international kontekst.

Vi fremmer en systemisk forståelse af udfordringer og muligheder ved at forbinde aktører på tværs af nationale, sektorielle og institutionelle skel

Vi inddrager analyse af trender og tendenser i arbejdet og systematiserer metoder for vidensdrevet udvikling af nye indsatser

Vi undersøger potentialer i samskabende tilgange til viden og måder at bidrage til andres vidensproduktion på

Vi undersøger muligheder for at følge eller understøtte relevant forskning, som kan bidrage til ny viden på tværs af nationale grænser

Vores portefølje/ virkemidler

Strategien operationaliseres gennem vores portefølje af indsatser/virkemidler. De viderefører og bygger på fondens udvikling de seneste år og afspejler en helhedsorienteret og proaktiv tilgang til udviklingen af kunst- og kulturlivet i Norden.

Virkemidlerne er indbyrdes afhængige og danner grundlaget for videre konkretisering af fordelingen og anvendelsen af fondens midler og ressourcer i strategiperioden.

Tilskud

Netværk og mødepladser

Viden og kulturpolitisk udvikling

Partnerskaber

Kommunikation

Tilskud/Støtte

Uddeling af støtte har siden fondens oprettelse været en af kerneopgaverne. Fonden arbejder med en differentieret bevillingsramme, der både omfatter vores brede programmer (i dag Opstart og Projektstøtte) samt specifikke støtteformer knyttet til fondens tematiske satsninger, udviklingsindsatser og partnerskaber.

Fonden støtter med tillid og risikovillighed og bidrager ofte til etablerings- og udviklingsfaser af nye kunstneriske og kulturelle initiativer og netværk. Formålet er at sikre en sammenhæng på tværs, og at der opnås relevant viden og indsigter som grundlag for løbende justering og udvikling af både eksisterende og fremtidige støtteformer.

Partnerskaber

Arbejdet med partnerskaber omfatter fondens strategiske samarbejder med andre organisationer og aktører – fx fonde, internationale organisationer og kulturmyndigheder – om specifikke initiativer, der har relevans for fondens strategi, vidensopbygning og kulturpolitisk udviklingsarbejde.

Partnerskaber bidrager til en dynamisk vekselvirkning mellem praksis, viden og policy-udvikling og rummer derfor potentialet til strukturel forandring og langsigtet udvikling af kunst- og kulturfeltet.

Netværk og mødepladser

Netværksdannelse og relationsopbygning er væsentlige for at sikre, at fondens arbejde er forankret i kunst- og kulturlivet i Norden. Især i forbindelse med fondens seneste temasatsninger er der opbygget betydelig erfaring med, hvordan kunstneriske netværk fungerer som rum for eksperimenter, fælles læring og langsigtet udvikling.

Udover den netværksopbygning, der naturligt sker gennem fondens bevillinger, agerer fonden selv som facilitator og strategisk bindeled mellem kunst- og kulturlivets forskellige aktører.

Fondens eget engagement i forskellige internationale og nordiske netværk og mødearenaer er med til at sikre fondens legitimitet og danner afsæt for nye strategiske samarbejder og partnerskaber.

Fondens eget engagement i forskellige internationale og nordiske netværk og mødearenaer er med til at sikre fondens legitimitet og danner afsæt for nye strategiske samarbejder og partnerskaber.

Kundskab og kulturpolitisk udvikling

Nordisk Kulturfond spiller en strategisk rolle i det kulturpolitiske landskab, både i en nordisk og international kontekst. Denne position udspringer af fondens autonome rolle og forankring i krydsfeltet mellem politiske strukturer og udøvende kunst- og kulturmiljøer.

Kulturpolitik forstås her bredt som en måde at være med til at forme kunstens og kulturens funktion og strukturelle vilkår i samfundet. Nordisk Kulturfonds tætte kontakt til forskellige sektoreksperter, nordiske vidensmiljøer, udøvende kulturfelt og politiske aktører giver mulighed for at producere, samle og formidle relevant og kvalitativ viden om feltets dynamikker og udfordringer.

Som mellemstatsligt organ agerer fonden i tæt dialog med internationale organisationer og orienterer sig efter bredere europæiske og globale dagsordener inden for kulturområdet.

Kommunikation

Kommunikation er en tværgående indsats i fondens strategiske arbejde. Den er med til at styrke fondens legitimitet og sikre en relevant positionering i forhold til både centrale interessenter og bredere omverden.

Fonden kommunikerer til dagligt med en bred vifte af interessenter fra ansøgere til internationale organisationer og samarbejdspartnere. Her er det vigtigt, at fonden både kan sikre en sammenhængende fortælling på tværs af sine initiativer, og aktivt tænker interessenters behov ind i planlægning af kommunikationsaktiviteter.

Nordisk Kulturfonds kommunikationsindsats tager afsæt i en selvstændig kommunikationsstrategi, som i den kommende periode skal videreudvikles med henblik på at skabe tydelighed omkring fondens samlede position og dermed sikre retning og fremdrift i implementering af den samlede strategi.

Organisation og forvaltning

Nordisk Kulturfonds strategiske arbejde, administration og aktiviteter hviler på organisationens tre dele: bestyrelsen, fondens direktion og medarbejdere (fondsteam) samt kunst- og kulturfaglige sagkyndige.

Vi arbejder konstant på at optimere samspillet mellem fondens styrende dele, regelværk og administrative processer, så vores arbejde er transparent, tidssvarende og effektivt. Det ligger derfor også som et aktivt valg i fondens strategiske udviklingsarbejde at sikre og udvikle et velfungerende organisations- og administrationsfundament, som understøtter træfsikre beslutninger og giver fonden legitimitet. Der stræbes efter diversitet i sammensætningen af fondens bestyrelse, medarbejdere og sagkyndiggruppe inden for køn samt kulturel, social, sproglig, geografisk og generationsmæssig baggrund.

BESTYRELSEN

Fondens øverste myndighed er bestyrelsen. Bestyrelsens 13 medlemmer udpeges af Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd for to år ad gangen og dermed adskiller sammensætningen sig fra alle andre samarbejdsorganer og institutioner inden for det officielle nordiske samarbejde, idet bestyrelsen sammensættes af både politikere og embeds personer. Bestyrelsen ansætter fondens direktør.

FONDENS DIREKTION OG MEDARBEJDERE

Fondens arbejde og medarbejdere ledes af en direktør. Fondens medarbejdere udfører og udvikler fondens strategi og drift, hvilket inkluderer alle dele af virksomheden knyttet til strategi, udvikling, ansøgningsbehandling, partnerskaber og netværk samt samarbejde med bestyrelse og sagkyndige. Fonden ligger i Nordens Hus i København,

hvor sekretariatene for Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd også ligger, og bestyrelse og sagkyndiggruppe.

SAGKYNDIGE

Nordisk Kulturfond anvender sagkyndige til at vurdere ansøgninger og give fonden et udgangspunkt for kunstneriske og kulturelle kvaliteter og øvrige kulturpolitiske vurderinger. Sagkyndiges rolle og sammensætning vurderes løbende i forhold til udviklingen af fondens støtteprogrammer, indkomne ansøgninger samt behov og nye tendenser i kunst og kulturlivet.

ØKONOMI OG BUDGET

Nordisk Kulturfonds bevilling finansieres fra Nordisk Ministerråds budget, som godkendes af Nordisk Råd. Fondens budget vedtages af de nordiske samarbejdsministre, men ligger som en del af de nordiske kulturministres budget. Fonden har ifølge sin overenskomst også mulighed for at modtage andre midler til sine formål. Nordisk Kulturfonds virksomhed og forvaltning følges og granskes af den danske Rigsrevision. Bestyrelsen godkender fondens årsberetning og regnskab. Nordisk Råd træffer på deres årlige efterårssession endelig afgørelse om fondens regnskab og bevilling af ansvarsfrihed for bestyrelsen.

→ Fra utstillingen "Desde la Ceguera på Centro de Cultura Digital", Mexico City, 2023. Af Ghost Agency – Fostering Digital Sanctuaries (Globus FORWARD 2024). Fotograf: Daniela Torib

